

Controleprotocol 2024

Kaders t.b.v.
Rechtmatigheidsverantwoording
en jaarrekeningcontrole 2024

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1.	Aanleiding.....	3
1.2.	Wettelijk kader	3
1.3.	Algemene uitgangspunten voor de controle	3
1.4.	Rechtmatigheidsverantwoording door het college	4
1.5.	Controleverordening (ex art. 213 GW) en relatie met controleprotocol.....	4
2.	Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties.....	5
3.	Rechtmatigheidscriteria	7
4.	Nadere uitwerking rechtmatigheidscriteria	8
4.1	Het begrotingscriterium	8
4.2	Het M&O criterium	8
4.3	Het voorwaarden criterium	8
4.4	Reikwijdte rechtmatigheidstoetsing	9
5.	Rapportering accountant.....	10
5.1	Interimcontrole	10
5.2	Jaarrekeningcontrole	10
5.3	Controleverklaring	10
	BIJLAGE 1: Normenkader wet- en regelgeving.....	11
	BIJLAGE 2: Normenkader begrotingsrechtmatigheid.....	22
	BIJLAGE 3: Afwijkingen van wet- en regelgeving.....	23

Gemeente Valkenburg aan de Geul

Controleprotocol 2024

Versie: 21 oktober 2024

Status: Concept versie t.b.v. voorbereiding collegebehandeling d.d. 29 oktober 2024, ter vaststelling in de gemeenteraad d.d. 16 december 2024

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole 2024 dient de gemeenteraad nog een aantal zaken nader regelen, hetgeen in dit controleprotocol plaatsvindt.

Door dit controleprotocol wordt de accountantscontrole van de jaarrekening 2024 ondersteund door middel van nadere aanwijzingen van uw raad aan de externe accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeuring - en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2024 van de gemeente Valkenburg aan de Geul. De raad geeft daarmee aanwijzingen aan de accountant met welke diepgang de controle uitgevoerd dient te worden.

Aan RSM Nederland Services N.V te Maastricht is de opdracht verstrekt om de accountantscontrole als bedoeld in artikel 213 Gemeentewet voor de gemeente Valkenburg aan de Geul uit te voeren. Met deze opdrachtverstrekking heeft de griffie namens de gemeenteraad uitvoering gegeven aan het raadsbesluit van 13 februari 2023.

1.2. Wettelijk kader

De Gemeentewet, artikel 213, schrijft voor dat de gemeenteraad één of meerdere accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de externe accountant kan uw raad nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties en welke wet- en regelgeving in het kader van het financieel beheer onderwerp van rechtmatigheidscontrole moeten zijn.

1.3. Algemene uitgangspunten voor de controle

Zoals in art 213 Gemeentewet is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 197 Gemeentewet bedoelde jaarrekening, uitgevoerd door de door de raad benoemde accountant, gericht zijn op het afgeven van een oordeel over:

- De getrouwe weergave van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen;
- Het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 van de Financiële-verhoudingswet (SiSa-verantwoording);
- Het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels bedoeld in artikel 186 Gemeentewet (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten);
- De verenigbaarheid van het jaarverslag met de jaarrekening.

Naast bovenstaande punten wordt als onderdeel van het verslag van bevindingen ook gerapporteerd over:

- De inrichting van het financieel beheer en de financiële organisatie, gericht op de vraag of deze een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maakt;
- De tabel van fouten en onzekerheden voor de specifieke uitkeringen.

1.4. Rechtmatigheidsverantwoording door het college

Met ingang van het verslagjaar 2023 (en dus ook in 2024) is een formele rechtmatigheidsverantwoording van het College van B&W onderdeel is van de jaarrekening. Tot en met verslagjaar 2022 ontvangen wij nog een controleverklaring met twee oordelen van de accountant. Eén oordeel omtrent de getrouwheid van de jaarrekening en één oordeel omtrent de rechtmatigheid.

Met de implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening geeft de accountant vanaf 2023 alleen nog een controleverklaring omtrent de getrouwheid van de jaarrekening af. Aangezien de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel maakt van de jaarrekening, zullen de controlewerkzaamheden van de accountant niet wezenlijk veranderen.

Wat wel veranderd vanaf 2023 is dat de controletoleranties die met dit controleprotocol worden vastgesteld niet alleen van toepassing zijn op de uit te voeren controles door de accountant, maar ook richtinggevend zijn voor de uitvoering van rechtmatigheidscontroles namens het college.

Bij de afronding van de jaarverantwoording 2023 bleek overigens op landelijk niveau nog onduidelijkheid te bestaan over de praktische uitvoering van deze werkwijze. In overleg met de externe accountant is de rechtmatigheidsverantwoording door het college op het laatste moment nog aangepast in de definitieve versie zoals die is gedeeld met de gemeenteraad. Voor de verantwoording over het jaar 2024, het tweede jaar waarin deze werkwijze wordt gevolgd, is de verwachting dat de wet- en regelgeving op landelijk niveau wel tijdig duidelijk is.

1.5. Controleverordening (ex art. 213 GW) en relatie met controleprotocol

De gemeenteraad heeft op 7 oktober 2024 de “Verordening controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie”, kortweg de Controleverordening vastgesteld. Deze verordening is een nadere uitwerking zoals bedoeld in artikel 213 lid 1 van de Gemeentewet. Dit artikel luidt als volgt:

De raad stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.

De verhouding tussen de controleverordening en het voorliggende controleprotocol kan als volgt worden gezien:

De controleverordening geeft kaders waar de interne organisatie aan dient te voldoen zodat er een controle kan worden uitgevoerd door een externe accountant. Hiermee worden dus voorwaarden geschept om een externe controle te kunnen uitvoeren.

Het controleprotocol schrijft vervolgens voor met welk detailniveau deze controles daadwerkelijk worden uitgevoerd, zowel door de externe accountant als ook door de medewerker Rechtmatigheid en AO/IC, de medewerker die de interne controles uitvoert. De term AO/IC staat voor Administratieve Organisatie en Interne Controle.

2. Te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De accountant accepteert in de controle bepaalde toleranties en richt de controle daar op in. De accountant controleert niet ieder document of iedere financiële handeling, maar richt de controle zodanig in dat voldoende zekerheid wordt verkregen over het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de verantwoorde baten en lasten en balansmutaties en financiële beheershandelingen met een belang groter dan de vastgestelde goedkeuringstolerantie*. De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en deelwaarnemingen en extrapolaties.

**De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed.*

Naast de kwantitatieve benadering zal de accountant ook een kwalitatieve beoordeling, ofwel 'professioneel oordeel', hanteren. De weging van fouten en onzekerheden vindt ook plaats op basis van professioneel oordeel.

De goedkeuringstolerantie (bestaande uit kwantitatieve criteria en kwalitatieve beoordeling) is bepalend voor de oordeelsvorming, de strekking van de af te geven accountantsverklaring.

Naast de goedkeuringstoleranties wordt de rapporteringstolerantie* onderkend. De rapporteringstolerantie wordt door de gemeenteraad vastgesteld. De accountant richt de controle zodanig in dat wordt gewaarborgd dat alle gesignaleerde onrechtmatigheden die dit bedrag overschrijden ook daadwerkelijk in het verslag van bevindingen worden opgenomen.

**De rapporteringstolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen. Een lagere rapporteringstolerantie leidt in beginsel niet tot aanvullende controlewerkzaamheden, maar wel tot een uitgebreidere rapportage van bevindingen.*

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden zijn minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties voorgeschreven. Gemeenteraden mogen de goedkeuringstoleranties scherper vaststellen dan deze minimumeisen. Dit moet dan wel worden toegelicht in de accountantsverklaring. De minimumeisen zijn:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	>1%<3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	>3%<10%	≥ 10%	-

Op basis van de primaire begroting 2024 van de gemeente, betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van circa € 657.000 en een totaal van onzekerheden van circa € 1.971.000 de goedkeurende strekking van de accountantsverklaring niet zullen aantasten en over eenzelfde bedrag aan fouten en onzekerheden niet zal worden gerapporteerd. Deze bedragen zijn indicatief op basis van de primaire begroting. Voor de accountantsverklaring en het accountantsrapport zijn de werkelijk gerealiseerde lasten over 2024 (inclusief toevoegingen aan de reserves) leidend.

De accountant dient over elke fout of onzekerheid op taakniveau van > € 100.000 te rapporteren, rapporteringstolerantie.

De accountant richt de controle in rekening houdend met de rapporteringstolerantie om te kunnen waarborgen dat alle gesignaleerde onrechtmatigheden die dit bedrag overschrijden ook daadwerkelijk in het verslag van bevindingen worden opgenomen.

De accountant beoordeelt voor elke specifieke uitkering of er sprake is van risico's die richtinggevend zijn voor de inrichting van de accountantscontrole. Indien de provincie of gemeente een of meer specifieke uitkeringen ontvangt met een omvang van tenminste € 125.000 in het verantwoordingsjaar voert de accountant in ieder geval voor elk van die specifieke uitkeringen een deelwaarneming uit.

Allereerst moet de accountant beoordelen voor iedere specifieke uitkering of er risico's zijn en of deze richtinggevend zijn voor de controle. Hieruit vloeit een risicogerichte insteek voort van de controlerend accountant van de gemeente of provincie. Een deelwaarneming is vereist voor iedere specifieke uitkering met een omvang van ≥ 125.000 euro. Dat betekent dus dat de bijlage wordt gecontroleerd met de materialiteit van de jaarrekening als geheel.

In het verslag van bevindingen van de accountant wordt per specifieke uitkering gerapporteerd met een rapporteringstolerantie gebaseerd op de lasten van de specifieke uitkering in het verantwoordingsjaar of, bij meerjarige financiële afrekening op basis van prestatieafspraken, gebaseerd op het totale voorschot per specifieke uitkering, in alle gevallen met een ondergrens van te melden bevindingen van:

- a. € 12.500 indien de lasten kleiner dan of gelijk aan € 125.000 zijn;
- b. 10% indien de lasten groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 zijn;
- c. € 125.000 indien de lasten groter dan € 1.000.000 zijn.

Bovenstaande grensbedragen geven aan wanneer bevindingen over de specifieke uitkeringen opgenomen moeten worden in het verslag van bevindingen.

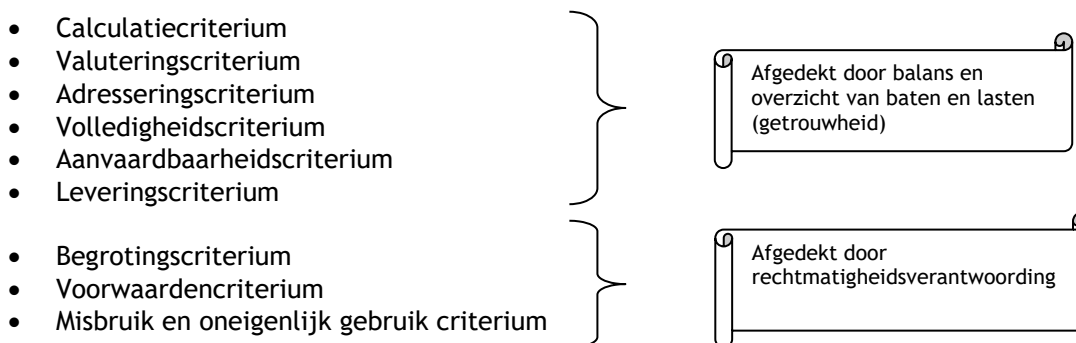
3. Rechtmatigheidscriteria

Het begrip financiële rechtmatigheid is concreet gemaakt met behulp van negen criteria. In de jaarrekening legt het college verantwoording af over alle negen criteria van rechtmatigheid. De eerste zes criteria, die betrekking hebben op getrouwheid en óók onderdeel zijn van rechtmatigheid, komen tot uitdrukking in de balans en het overzicht van baten en lasten. De drie specifieke rechtmatigheidscriteria komen tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording. De negen criteria gelden ook als uitgangspunt vanuit de wetgever.

Dit houdt in dat:

1. Er vastgesteld wordt dat de gepresenteerde bedragen juist berekend zijn (calculatiecriterium);
2. De juistheid van het tijdstip van betaling en van de verantwoording van verplichtingen wordt vastgesteld (valuteringscriterium);
3. De juistheid van de adressering van de rechthebbende waar een financiële stroom naar toe is gegaan vastgesteld is;
4. De volledigheid van alle opbrengsten die verantwoord zouden moeten zijn, ook verantwoord zijn;
5. De financiële beheershandelingen passen bij de activiteiten van de gemeente en dat in relatie tot de kosten een aanvaardbare tegenprestatie is overeengekomen (aanvaardbaarheidscriterium);
6. De levering heeft plaatsgevonden (ook wel aangeduid als ‘prestatielevering’);
7. De financiële handelingen passen binnen het kader van de geautoriseerde begroting (begrotingscriterium);
8. Voorwaarden in wet- en regelgeving worden nageleefd, zoals subsidievoorwaarden (voorwaarden criterium);
9. Er een toetsing op juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt plaats vindt met het oog op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen (M&O criterium)

Deze criteria zijn als volgt te relateren aan de getrouwheid en de rechtmatigheid:

4. Nadere uitwerking rechtmatigheidscriteria

4.1 Het begrotingscriterium

Begrotingsafwijkingen en -overschrijdingen behoeven autorisatie door de gemeenteraad. Volgens de Gemeentewet moeten begrotingswijzigingen tijdens het jaar zelf nog aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Indien een wijziging niet meer in het jaar zelf aan de gemeenteraad ter autorisatie is voorgelegd, zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig.

In een aantal gevallen is het mogelijk dat begrotingsoverschrijdingen buiten het oordeel over de rechtmatigheid gelaten worden. Dit is echter alleen mogelijk, indien ze voldoen aan onderstaande criteria. Uitgangspunt hierbij is dat de begrotingsoverschrijdingen worden beoordeeld op programmaniveau.

Begrotingsoverschrijdingen zijn onrechtmatig, maar tellen niet mee voor het oordeel:

- a. Begrotingsoverschrijdingen, die kleiner zijn dan 3% van een programma;
- b. Begrotingsoverschrijdingen, die het gevolg zijn van autonome ontwikkelingen;
- c. Begrotingsoverschrijdingen als gevolg van verplichte uitgaven;
- d. Begrotingsoverschrijdingen als gevolg van calamiteiten;
- e. Begrotingsoverschrijdingen, die het gevolg zijn van volledig onvoorziene situaties.

Begrotingsoverschrijdingen, die niet buiten het oordeel van de accountant kunnen worden gehouden, worden conform de Kadernota Rechtmatigheid door de accountant gewogen. De uit de Kadernota overgenomen tabel is opgenomen in bijlage 2.

Hierbij is rekening gehouden met de voorschriften uit de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV (die ook voor het controlejaar 2024 de grondslag vormt).

4.2 Het M&O criterium

Voor bestaande procedures wordt getoetst in hoeverre deugdelijke maatregelen ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik zijn genomen. Daarbij is de vooronderstelling gerechtvaardigd, dat binnen de belangrijkste procedures, reeds (deels informeel) adequate maatregelen zijn getroffen ter waarborging van de getrouwheid van de financiële verantwoording.

Het college heeft op 4 april 2023 de nota Voorkomen van Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O) vastgesteld. Dit beleid is opgesteld in lijn met de Kadernota Rechtmatigheid 2023 van de Commissie BBV, dat het opstellen van een gemeentelijk M&O beleid heeft geadviseerd in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording vanaf 2023.

4.3 Het voorwaarden criterium

Op basis van een analyse van de begroting 2024 en de onderliggende informatie vanuit het IV3 voorschrift met financiële geldstromen wordt in samenspraak met de accountant een inschatting gemaakt van processen, die ten behoeve van de jaarrekeningcontrole, voor het onderdeel rechtmatigheid zullen worden getoetst. De rechtmatigheidstoets zal zich over 2024 beperken tot de aspecten die betrekking hebben op recht (harde bepalingen, waarbij 'sanctie' bestaat dat het recht wordt ontnomen) hoogte (bepalingen omtrent de berekening) en duur (termijnen van verstrekking, toekenning of werkingsperiode).

In bijlage 3 is een tabel weergegeven wat het effect is van een afwijking van wet- en regelgeving en de consequenties voor de rechtmatigheidsverantwoording.

4.4 Reikwijdte rechtmatigheidstoetsing

De controle op rechtmatigheid is limitatief gericht op:

- De naleving van wettelijke kaders, zoals die in de tabel “wetgeving extern” van het normenkader gemeente Valkenburg aan de Geul is opgenomen. Dit uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen;
- De naleving van de interne kaders, zoals die in de tabel “regelgeving intern” van het normenkader gemeente Valkenburg aan de Geul is opgenomen. Dit laatste voor zover van toepassing en uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen. Ten aanzien van het voorwaardencriterium vindt, conform de Kadernota van de commissie BBV, uitsluitend een toets plaats naar recht, hoogte en duur van de financiële beheershandeling.

Het inkoop- en aanbestedingsbeleid maakt geen onderdeel uit van het normenkader. Eventuele bevindingen met betrekking tot de naleving van aanbestedingsregels met een opdrachtwaarde die onder de Europese aanbestedingsgrens ligt hebben daarmee geen gevolgen voor de verklaring over de rechtmatigheid.

5. Rapportering accountant

5.1 Interimcontrole

In de tweede helft van het jaar wordt door de accountant een zogenaamde interim controle uitgevoerd, dit ter voorbereiding op de jaarrekeningcontrole. Over de uitkomsten van de tussentijdse controle wordt middels de managementletter verslag uitgebracht aan de leiding van de organisatie. De belangrijkste bevindingen worden ook opgenomen in het verslag van bevindingen van de accountant (ook wel accountantsrapport genoemd).

5.2 Jaarrekeningcontrole

Overeenkomstig de gemeentewet wordt omtrent de controle van de jaarrekening een verslag van bevindingen (of accountantsrapport) uitgebracht aan de gemeenteraad. In het verslag van bevindingen wordt gerapporteerd over de opzet en werking van het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie. Het verslag van bevindingen geeft informatie over de kwaliteit van het jaarrekeningproces en de jaarstukken als sluitstuk daarvan.

5.3 Controleverklaring

In de controleverklaring wordt op een gestandaardiseerde wijze, zoals wettelijk voorgeschreven, de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven ten aanzien van de getrouwheid, uitmondend in een oordeel over de jaarrekening.

Op verzoek van de gemeenteraad of de raadscommissie kan de accountant ook een mondelinge toelichting verstrekken op de bovenstaande rapportages.

BIJLAGE 1: Normenkader wet- en regelgeving

Productnaam	Directe financiële beheershandelingen	Wetgeving extern	Interne regelgeving
Programma Vergunningen, Veiligheid, Toezicht en Handhaving			
Brand- en rampenbestrijding	Bijdrage in de Veiligheidsregio Zuid-Limburg	Wet Gemeenschappelijke Regelingen	GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg
		Wet veiligheidsregio's	GR GGD inzake GHOR
		Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening overige plaatsen	Verordening Fysieke Leefomgeving
			Beleidsplan Veiligheid, Vergunningen, Toezicht en Handhaving 2020-2024
Uitvoering bijzondere wetten en vergunningen	Vaststelling/ heffing tarieven	Gemeentewet art. 229b	Legesverordening
		Wet op de Kansspelen	Algemene Plaatselijke Verordening (APV)
		Alcoholwet	Algemene Plaatselijke Verordening (APV)
Programma Economie en Toerisme			
Markten	Vaststelling en invordering van marktgeden	Gemeentewet art. 229b	Verordening Fysieke Leefomgeving
Bevordering economische bedrijvigheid		Winkeltijdenwet	Verordening Fysieke Leefomgeving
Energievoorziening	Beheer gemeentelijke deelnemingen	Wet Fido	Treasurystatuut
Programma Mobiliteit, Volkshuisvesting en Fysieke Leefomgeving			
Wegennet en wegbermen		Wegen- en verkeerswet	Algemene plaatselijke verordening
		Telecommunicatie wet	Algemene verordening ondergrondse infrastructuur
Betaald parkeren	Vaststelling tarieven	Gemeentewet	Parkeerverordening
	Inzameling parkeergelden		Parkeerbelastingverordening
			Verordening op gebruik van parkeerplaatsen en verlening van parkeervergunningen 2024
Exploitatie parkeergarage	Vaststelling tarieven	Gemeentewet	Besluit privaatrechtelijke tarieven parkeren achter de slagboom 2019
	Inzameling parkeergelden		
Fiscalisering parkeerboetes			Parkeerbelastingverordening
Programma Onderwijs			

Productnaam	Directe financiële beheershandelingen	Wetgeving extern	Interne regelgeving
Basisonderwijs exclusief huisvesting	Zorg voor voldoende openbaar onderwijs	Wet op het primaire onderwijs	Verordening materiële en financiële gelijkstelling onderwijs 2007
	Op overeenstemming gericht overleg inzake alle WPO verplichtingen	Wet op het primaire onderwijs	Subsidieregeling Onderwijs-achterstandenbeleid Valkenburg aan de Geul 2024-2026 (en bijbehorend subsidieplafond)
			Subsidieregeling VVE Peuteropvang gemeente Valkenburg aan de Geul 2024
Bewegingsonderwijs	Bekostiging ruimte en vervoer voor bewegingsonderwijs	Wet op het primair onderwijs	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs
Huisvesting openbaar basisonderwijs	Huisvesting onderwijs	Wet op het primair onderwijs	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs
Huisvesting bijzonder basisonderwijs	Huisvesting onderwijs	Wet op het primair onderwijs	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs
Huisvesting speciaal onderwijs	Huisvesting onderwijs	Wet op de expertisecentra	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs
Huisvesting voortgezet onderwijs	Huisvesting onderwijs	Wet op het voortgezet onderwijs	Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs
Leerlingenvervoer	Bepaling/ declaratie specifieke eigen bijdragen	Wet op het primair onderwijs (art.4) / Wet op het voortgezet onderwijs	Verordening G.R. leerlingenvervoer Maastricht-Heuvelland
		Wet op de expertisecentra	Raadsnota regionalisering leerplicht en leerlingenvervoer
			Beleidsregels LLV voor speciaal basis onderwijs
Leerplicht	Leerplicht, vroegtijdig schoolverlaters, regionaal meld- en coördinatie- centrum	Wet op het primaire onderwijs	GR regionale samenwerking leerplicht en RMC Maastricht en Mergelland
Lokaal educatieve agenda	Lokale educatieve agenda	Wet op het primaire onderwijs	Intentieverklaring lokaal educatieve agenda
Programma Sport, Cultuur en Recreatie			
Bibliotheekwerk (zie subsidies)	Subsidieverlening	Wet stelsel openbare bibliotheekvoorziening	Algemene subsidieverordening
		Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	
Muziekonderwijs	Subsidieverlening	AWB	Algemene

Productnaam	Directe financiële beheershandelingen	Wetgeving extern	Interne regelgeving
			subsidieverordening
Subsidies sportverenigingen	Subsidieverlening	Algemene wet bestuursrecht	Algemene subsidieverordening
			Bijdrageregeling buitensport-accommodaties
Subsidies zang en muziek	Subsidieverlening	Algemene wet bestuursrecht	Algemene subsidieverordening
			Subsidiereregeling muziekonderwijs 2024
Monumenten		Monumentenwet	Raadsnota meerjaren-onderhoudsplanning gebouwen
			Verordening Fysieke Leefomgeving
			Subsidiereregeling erfgoed 2024
Waarderingsubsidies	Subsidieregels voor kunst en cultuur		Algemene subsidieverordening
Toerisme en recreatie	Subsidieverlening		Raadsbesluit evaluatie en subsidie VVV
			Convenant met VVV
Gemeentegrot	Verhuur grot		Huurovereenkomst kerstmarkt
	Tariefstructuur		B&W-besluit, art. 3
Multifunctioneel centrum de Polfermolen	Exploitatiebijdrage		Najaarsnota 2007
	Geldlening en kredietfaciliteit		Najaarsnota 2006
Kop Cauberg			Huurovereenkomst openbaar parkeerterrein
			Huurovereenkomst parkeerplaatsen
Programma Sociaal Domein			
Uitkeringen Inkomensdeel/ Bijstandsbesluit zelfstandigen	Budgetbeheer	Participatiewet	Re-integratie:
			Verordening re-integratie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2023
			Beleidsregels Verordening re-integratie Participatiewet 2023 Maastricht-Heuvelland
			Beleidsregels Scholing Maastricht-Heuvelland 2023
			Beleidsregels persoonsgebonden re-integratie-budget Maastricht-Heuvelland 2023
			Beleidsregels gesubsidieerde arbeid Maastricht-Heuvelland 2023
	Inkomen:		
			Afstemmingsverordening Participatiewet loaw en

Productnaam	Directe financiële beheershandelingen	Wetgeving extern	Interne regelgeving
			loaz Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.
			Verordening Inkomenstoelage Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015
			Verordening Verrekening bestuurlijke boete bij recidive Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015
			Verordening Individuele inkomenstoelage Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015
			Verordening Handhaving Participatiewet, loaw en loaz Maastricht- Heuvelland 2015
			Verordening Cliëntenparticipatie Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2017 e.v.
			Uitvoeringsbesluit Hoogwaardig handhaven en debiteuren Participatiewet, loaw en loaz Maastricht- Heuvelland 2016
			Uitvoeringsbesluit Individuele inkomenstoelage Participatiewet
			Uitvoeringsbesluit Krediethypotheek Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.
			Uitvoeringsbesluit Inkomensvrijlating parttime werkzaamheden Participatiewet, loaw en loaz Maastricht- Heuvelland 2016 e.v.
			Uitvoeringsbesluit Vermogensvaststelling Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.
			Uitvoeringsbesluit Aanvullende bijzondere bijstand levensonderhoud jongeren 18 t/m 20 jaar Participatiewet

Productnaam	Directe financiële beheershandelingen	Wetgeving extern	Interne regelgeving
			Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.
			Uitvoeringsbesluit Individuele studietoelage Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015
			Uitvoeringsbesluit Woonsituatie en schoolverlaters Participatiewet Maastricht-Heuvelland 2015
Bijzondere bijstandsverlening		Participatiewet	Beleidsregels Bijzondere Bijstand
			Declaratieregeling Maatschappelijke Participatie
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	Kwijtschelding afvalstoffenheffing	Invorderingswet 1990 / uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990	Verordening afvalstoffenheffing
Kwijtschelding rioolheffing	Kwijtschelding rioolheffing	Invorderingswet 1990 / uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990	Verordening rioolheffing
Integrale schuldhulpverlening		Wet gemeentelijke schuldhulpverlening	Beleidsplan Armoede, Schuldhulpverlening en Vroegsignalering 2024-2028
			Uitvoeringsplan 2024-2026
			Dienstverleningsovereenkomst Kredietbank Limburg <i>(afwikkeling dossiers t/m 2023)</i>
			Overeenkomst met Plangroep (Verder) 2024
Werkgelegenheidsbevordering		Wet maatschappelijke regelingen	Verordening persoonsgebonden budget
		Wet sociale werkvoorziening	Gemeenschappelijke regeling Werkvoorzieningsschap Oostelijk Zuid-Limburg
Inburgering en integratie	Maatschappelijke begeleiding vluchtelingen	Wet inburgering	
Kinderdagverblijven	Subsidieverlening		Nadere regels peuteropvang en voorschoolse educatie
	Subsidieverlening		Algemene subsidieverordening
	Uitvoeringskosten onderwijsachterstande	Wet Kinderopvang	

Productnaam	Directe financiële beheershandelingen	Wetgeving extern	Interne regelgeving
	n-beleid		
	Sociaal medische indicatie	Wet Kinderopvang	Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Maastricht-Heuvelland 2016 e.v.
Toezicht kinderdagverblijven	Controle kosten handhaving wko	Wet kinderopvang	Beleidsregels gemeentelijke taken uitvoering wet kinderopvang 2021
Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Bijdrage Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz	Wet Gemeenschappelijke Regelingen	Vervoersregeling Omnibuzz
	Toekenning voorziening	Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Valkenburg aan de Geul 2020
	Rijksvergoeding		
AWBZ extramuraal zorg in natura		Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Valkenburg aan de Geul 2020
			Centrum Regeling verwerving WMO ondersteuning regio Maastricht-Heuvelland
Opvang en beschermd wonen WMO		Wet Maatschappelijke Ondersteuning	Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Valkenburg aan de Geul 2020
Algemene voorzieningen Wmo en Jeugd			Vrijwilligerswerkbeleid 2018-2021 Valkenburg aan de Geul
Regionaal welzijnswerk			Raadsnota Samengaan van SWEH met Stichting Traject
			Contract Traject
Jeugdverenigingen	Subsidieverlening		Kaderverordening
			Raadsbesluit Kaderverordening
Jeugdgezondheidszorg maatwerk		Jeugdwet	Jeugdhulp Zuid-Limburg 2019-2022
			Verordening jeugdhulp Valkenburg aan de Geul 2019
Innovatie jeugd		Jeugdwet	
Uitvoeringskosten jeugd			DVO met gemeente Maastricht
Uitvoeringskosten Wmo			DVO met gemeente Maastricht
Uitvoeringskosten participatie			Gemeenschappelijke regeling uitvoeringsorganisatie sociale dienst
PGB WMO en jeugd		Wet	Verordening

Productnaam	Directe financiële beheershandelingen	Wetgeving extern	Interne regelgeving
		Maatschappelijke Ondersteuning en Jeugdwet	Maatschappelijke Ondersteuning Valkenburg aan de Geul 2020 Verordening Jeugdhulp Valkenburg aan de Geul 2019
Jeugd en opvoedhulp		Jeugdwet	Jeugdhulp Zuid-Limburg 2019-2022 Verordening jeugdhulp Valkenburg aan de Geul 2019 Uitvoeringsbesluit Kinderopvang op basis van sociaal medische indicatie, Maastricht-Heuvelland 2017
Jeugd geestelijke gezondheidszorg		Jeugdwet	Beleidskader Jeugdhulp Zuid-Limburg 2024-2028 Verordening jeugdhulp Valkenburg aan de Geul 2019
Jeugd dyslexie		Jeugdwet	Beleidskader Jeugdhulp Zuid-Limburg 2024-2028 Verordening jeugdhulp Valkenburg aan de Geul 2019
Specialistische jeugdzorg		Jeugdwet	Beleidskader Jeugdhulp Zuid-Limburg 2024-2028 Verordening jeugdhulp Valkenburg aan de Geul 2019
Veiligheid, jeugdreclassering en opvang jeugd		Jeugdwet	Beleidskader Jeugdhulp Zuid-Limburg 2024-2028 Verordening jeugdhulp Valkenburg aan de Geul 2019 Regiovisie geweld hoort nergens thuis Convenant 'Handle with Care'
Noodfonds energiearmoede	Subsidieverlening		Beleidsregels Noodfonds energiearmoede Subsidieregeling Noodfonds energiearmoede verenigingen stichtingen en gemeenschapshuizen
Hulp Oekraïne		Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne Regeling opvang ontheemden Oekraïne	

Productnaam	Directe financiële beheershandelingen	Wetgeving extern	Interne regelgeving
Programma Volksgezondheid en Milieu			
Algemene gezondheidszorg	Bijdrage in Gemeenschappelijke Regeling GGD	Wet Gemeenschappelijke Regelingen	GR GGD
Ophalen en afvoeren huisvuil	Heffing / invordering afvalstoffenheffing	Gemeentewet Titel IV, hfdst. XV art. 216-258 / Algemene Wet inz. Rijksbelasting	Uitvoeringsbesluit huishoudelijk afval
		Invorderingswet 1990 / uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990	Verordening op de heffing en de invordering van afvalstoffenheffing g
		Wet milieubeheer (art. 15,33)	Verordening Fysieke Leefomgeving
			Aanwijzingsbesluit inzameling oud papier en karton
Milieupark	Bijdrage GR Geul en Maas	Wet Gemeenschappelijke Regelingen	Uitvoeringsbesluit Huishoudelijk Afval
Riolen en gemalen	Heffing / invordering rioolrecht	Gemeentewet Titel IV, hfdst. XV art. 216-258 / Algemene Wet inz. Rijksbelasting	Verordening op de heffing en invordering van rioolheffing
		Invorderingswet 1990 / uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990	
Begraafplaatsen	Heffing / invordering grafrechten	Wet op de Lijkbezorging	Verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten
			Beheersverordening algemene begraafplaatsen
Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing			
Overige gebouwen en erven	Onderhoudsplanning		Raadsnota meerjaren-onderhoudsplanning gebouwen
	Verkoop/aankoop grond		
Bouw- en woningtoezicht	Vaststellen / heffing bouwleges	Woningwet	Legesverordening
			APV/FLO (Algemene Plaatselijke verordening/ Verordening Fysieke Leefomgeving)
	Bouwexploitatie	Wet Ruimtelijke Ordening	APV/FLO (Algemene Plaatselijke verordening/ Verordening Fysieke Leefomgeving)
		Gemeentewet	

Productnaam	Directe financiële beheershandelingen	Wetgeving extern	Interne regelgeving
		Omgevingswet	Beleidsregels voor bouwen en gebruik in strijd met het planologisch regime
		BOR EN MOR	
Welstandstoezicht	Kosten-doorberekening	Woningwet	Welstandsnota
Exploitatie bestemmingsplannen			APV/FLO (Algemene Plaatselijke verordening/ Verordening Fysieke Leefomgeving)
Bestuur en ondersteuning, financiering en algemene dekkingsmiddelen			
Beleggingen	Beheer gemeentelijke deelnemingen	Wet Fido	Treasurystatuut
Algemene uitkering gemeentefonds	Bepaling/beheer aandeel in Gemeentefonds	Financiële Verhoudingswet / Ministeriële circulaire	
Integratie uitkeringen en decentralisatie uitkeringen gemeentefonds	Bepaling/beheer aandeel in Gemeentefonds	Financiële Verhoudingswet / Ministeriële circulaire	
Onroerende-zaakbelastingen	Bepaling/declaratie vergoeding van informatie-afnemers	Uitvoeringsbesluit kostenverrekening en gegevensuitwisseling wet WOZ	Verordening heffing en invordering van Onroerende Zaakbelastingen
	Heffing / invordering onroerende zaakbelastingen	Gemeentewet Titel IV, Hfdst. XV (art. 216-258) / Algemene Wet inz. Rijksbelastingen	
		Wet Waardering Onroerende Zaken	
	Kwijtschelding	Invorderingswet 1990 / uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990	
	Kwijtschelding OZB	Invorderingswet 1990 / uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990	
Toeristenbelasting	Inning toeristenbelasting	Gemeentewet art. 224	Verordening op de heffing en invordering van toeristenbelasting
Forensenbelasting	Heffing/invordering forensenbelasting	Gemeentewet art. 223	Verordening op de heffing en de invordering van forensenbelasting 2025
Vermakelijkheden-retributie	Heffing/ invordering vermakelijkhedenretributie	Gemeentewet	Verordening op de heffing en invordering van vermakelijkhedenretributie
Reclamebelasting	Heffing/ invordering	Gemeentewet	Verordening

Productnaam	Directe financiële beheershandelingen	Wetgeving extern	Interne regelgeving
	reclamebelasting		reclamebelasting
Hondenbelasting	Heffing/ invordering hondenbelasting	Gemeentewet	Verordening hondenbelasting
Precariobelasting	Heffing/ invordering precariobelasting	Gemeentewet	Verordening op de heffing en invordering van precariobelasting (incl. tarieventabel)
Heffing Bedrijven-investeringszone	Heffing / invordering bedrijven-investeringszone	Wet op de bedrijven-investeringszones	Verordening Bedrijven-investeringszone Valkenburg 2020-2024
Bestuur en ondersteuning, algemeen bestuur			
Raad- en raadscommissies	Vaststelling hoogte raadsvergoeding		
	Vaststelling hoogte vergoeding van commissieleden niet zijnde raadslid		
			Verordening burgerinitiatief
College van burgemeester en wethouders	Vaststelling jaarwedde burgemeester en wethouders		
	Archivering	Archiefwet	Archiefverordening gemeente Valkenburg aan de Geul 2021
			Archiefverordening gemeente Valkenburg aan de Geul 2021
Kernoverleggen	Subsidieverlening		Algemene kaderverordening
Bestuurlijke ondersteuning	Vaststelling hoogte salaris algemeen directeur		
Bevolkingsregistratie en burgerlijke stand	Vaststelling/heffing tarieven persoonsdocumenten	Gemeentewet art. 229b	Legesverordening
	Afdracht rijksleges	Paspoortwet	
		Wet rechten burgerlijke stand	
		Wegenverkeerswet	
		Wet op de burgerlijke stand	
		Wet BRP	
		Rijkswet op het Nederlandschap	
		AVG	
	Vaststelling/ heffing tarieven overige dienstverlening	Gemeentewet art. 229b	Verordening BRP
Straatnamen en huisnummering			Verordening op het benoemen van openbare ruimte en het nummeren van bouwwerken, gebouwen, complexen afgebakende terreinen en

Productnaam	Directe financiële beheershandelingen	Wetgeving extern	Interne regelgeving
			standplaatsen
			Verordening commissie straatnaamgeving
Verkiezingen		Kieswet	
Bestuursondersteuning raad en rekenkamerfunctie	Vaststelling hoogte salaris raadsgriffier		
			Verordening op de rekenkamercommissie
Bestuur en ondersteuning, personeel			
Personeel	Vaststelling hoogte raadsvergoeding	rechtspositiebesluit PA	Verordening rechtspositie wethouders, raads- en Commissieleden
	Vaststelling hoogte vergoeding van commissieleden, niet-raadslid	rechtspositiebesluit PA	Verordening rechtspositie wethouders, raads- en Commissieleden
	Vaststelling jaarwedde burgemeester en wethouders	rechtspositiebesluit PA	Verordening rechtspositie wethouders, raads- en Commissieleden en Verordening rechtspositie burgemeester
	Vaststelling hoogte salaris raadsgriffier	Ambtenarenwet en Cao gemeenten	Personeelshandboek
	Vaststelling hoogte salaris secretaris/adjunct secretaris	Ambtenarenwet en Cao gemeenten	Personeelshandboek
	Vaststelling hoogte vergoeding ambtenaren	Cao gemeenten	Personeelshandboek
	Vaststelling bijzondere beloningen/ toelagen	Cao gemeenten	Personeelshandboek
Bestuur en ondersteuning, inkoop en aanbesteding			
Alle producten	Budgetbeheer	Gemeentewet Titel IV (art. 186-258) / BBV	Verordening ex art. 212, 213, 213a/regels omtrent budgethouderschap
	Inkopen/ aanbesteding	Europees aanbestedingsbeleid	Mandaatbesluit
		Aanbestedingswet	Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2023
		Diverse protocollen (subsidies)	
		Wet op het BTW Compensatiefonds	
		Wet op de omzetbelasting	

BIJLAGE 2: Normenkader begrotingsrechtmatigheid

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
<p>1. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend.</p> <p>Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, -verordening) was gedefinieerd.</p>		X
<p>2. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd.</p> <p>Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.</p>		X
<p>3. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten.</p> <p>Bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.</p>	X	
<p>4. Kostenoverschrijdingen bij open einde (subsidie) regelingen. Vaak blijkt vanwege dit open karakter in het kader van het opmaken van de jaarrekening een (niet eerder geconstateerde) overschrijding.</p>	X	
<p>5. Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen</p>		X
<p>6. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar. Wel zal de gemeente ervoor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar.</p> <ul style="list-style-type: none"> - geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar - geconstateerd na verantwoordingsjaar 	X	X
<p>7. Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.</p> <ul style="list-style-type: none"> - jaar van investeren - afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren 	X	X

De overschrijdingen uit bovenstaande tabellen worden in de jaarrekening afzonderlijk toegelicht.

BIJLAGE 3: Afwijkingen van wet- en regelgeving

Afwijkingen van wet- en regelgeving Betreffen:	Niet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording	Wel opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording
Bepalingen in wet- en regelgeving worden niet nageleefd (voorwaardencriterium), maar dit kan geen directe financiële consequenties hebben die in de jaarrekening tot uitdrukking moeten komen.	X	
Bepalingen in wet- en regelgeving worden niet nageleefd (voorwaardencriterium), en hieruit kunnen directe financiële consequenties voortvloeien die in de jaarrekening tot uitdrukking moeten komen.		X
Er zijn geen effectieve M&O maatregelen en mede als gevolg daarvan zijn rechtmatigheidsafwijkingen en/of onduidelijkheden geconstateerd die geen consequenties hebben voor getrouwe beeld aspecten van jaarrekeningposten		X
Er zijn geen effectieve M&O-maatregelen, maar ondanks dat zijn er geen fouten en/of onduidelijkheden geconstateerd.	X	

